

ע"פ 1289/18 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 1289/18

לפני:
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט ע' גרוסקופף

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי לנוער
בנצרת מיום 27.12.2017 בתפ"ח 20610-12-16

בשם המערער: עו"ד ראפי מסאלחה

בשם המשיבה: עו"ד שרית רייך אבניאל

בשם שירות המבחן לנוער: גב' טלי סמואל

פסק-דין

השופט נ' הנדל:

מונח לפנינו ערעור על חומרת עונש המאסר בפועל - 13 שנים - שהשית בית המשפט המחוזי בנצרת (תפ"ח 20610-12-16, כב' השופטים א' קולה, ד' צרפתי ור' גלפז) על המערער. המערער הודה והורשע, במסגרת הסדר טיעון, שלא התייחס לעניין גזר הדין, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן: עבירה של הריגה ועבירות נשק (נשיאה והחזקה) לפי סעיפים 298, 144(א) ו-144(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק).

1. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, המערער, אשר היה קטין בעת ביצוע המעשה - בן 17 שנים ו-8 חודשים - התגורר יחד עם אמו ואחיו בכפר כנא. בן דודה של אמו (להלן: המנוח) התגורר באותה שכונה בכפר והיה נוהג לסייע לאם ולבניה, בין היתר בביצוע עבודות חשמל בביתם ללא תמורה. בשלב כלשהו, מסיבה שאינה ידועה למשיבה ומבלי שקדמה לכך התגרות מצד המנוח, החליט המערער לפגוע במנוח ולגרורם לו לחבלה חמורה. בוקר אחד, לאחר שסייע המנוח לבני משפחת המערער בביתם ויצא משם ברכבו, ארב לו המערער, מצויד באקדח, וירה לעברו 3 יריות מתוך ידיעה כי הדבר עלול לגרום למותו. אחת היריות פגעה בראשו של המנוח והוא נהרג במקום.

בפי הסניגור שתי טענות עיקריות. האחת, כי יש להתחשב ברקע שקדם למעשה ובכלל זה בהתנהגותו של המנוח - עניין אשר כלל לא הוזכר בכתב האישום המתוקן שבו הודה המערער. השנייה, כי בכל מקרה, מכלול השיקולים, לרבות נסיבותיו המשפחתיות של המערער, היעדר עברו הפלילי והיותו קטין, מוביל למסקנה כי תקופת המאסר שנקבעה חמורה מדי. באת כוח המדינה תומכת בתוצאה אליה הגיע בית משפט קמא.

2. באשר לטענה הראשונה, נדגיש שוב כי כתב האישום המתוקן שבו הודה המערער הינו המסגרת לתשתית העובדתית לבחינת מעשיו. באי כוח הצדדים אינם יכולים להתעלם מהעובדות ולכתוב סיפור חדש בשלב הטיעונים לעונש או הערעור, כאילו כתב האישום מהווה תיאור חלקי בלבד של המעשה. בענייננו, ביקש הסניגור בהליך קמא, לאחר הודאתו של המערער, להעלות טענות בדבר התנהגותו של המנוח עובר למעשה ההריגה, אך זאת בתנאי שמשפחת המנוח לא תהיה נוכחת.

הגם שסדרי הדין הפלילי נועדו להגן על זכויות הנאשם, אף לקורבנות ומשפחותיהם זכויות שאין להתעלם מהן. ככלל, לא ניתן לקיים דיון בדלתיים סגורות כאילו אין למשפחת המנוח הזכות להיות נוכחים בדיון. כך במיוחד כאשר ביסוד טענת הסניגור עומדת התייחסות חמורה להתנהגות המנוח, מבלי שמשפחתו תדע על כך. ייתכנו יוצאים מן הכלל, בהם הדיון יתקיים בדלתיים סגורות ללא משפחת הקורבן, כגון עבירות ביטחוניות, אך אין זה המקרה שלפנינו, במסגרתו ביקש הסניגור במכוון להוציא את המשפחה מן האולם. כאשר עניין זה הוסבר שוב לסניגור בדיון שהתקיים בפנינו, הוא ביקש שהתיק יוחזר לבית משפט קמא והוא יטען את טענותיו בנוכחות המשפחה. אלא שכאן עולה עיקרון נוסף - הוא סופיות הדיון. סניגור אינו רשאי לסלול דרך טיעון מסוימת ומשניתנה התוצאה על-ידי הערכאה המבררת, לבקש הזדמנות נוספת לשטוח טיעון אחר, וזאת ללא כל הצדקה לכך. ודוקו: מלכתחילה עמדת ההגנה מעוררת קושי. הרי המערער הודה בכתב האישום לרבות בתיאור "מבלי שקדמה לכך התגרות מצד המנוח".

3. באשר לטענתו השנייה של הסניגור, נדמה כי בכל מקרה העונש שנגזר על המערער הולם את מעשיו. מדובר באירוע חמור מאוד, אשר הוביל לפגיעה קשה בעיקרון קדושת החיים. חז"ל קבעו כי כל אדם הוא עולם ומלואו. יתרה מכך: פגיעה באדם פוגעת לא רק בעולמו שלו, אלא גם בעולמות של אלו הקרובים לו. תסקיר נפגע העבירה, המבוסס

על מפגש עם בני משפחתו של המנוח - הוריו, אשתו, ילדיו ואחיו - מתאר תמונה קשה וכואבת ומעיד על פגיעה משמעותית בתא המשפחתי, שהן המנוח והן המערער היו שותפים לו. בני המשפחה נאלצים להתמודד עם הרס, צלקות שלא יחלימו וזיכרון שלא יישכח. אלה הפכו לנתונים המלווים את חייהם, כיום ובעתיד. המעשה האלים מצביע על נחישות, תעוזה וזלזול בחיי אדם.

אכן, המערער היה בן 17 שנים ו-8 חודשים בעת ביצוע המעשה. היותו קטין, אפילו על סף בגירות, מהווה נתון רלוונטי. לכך יש להוסיף את האמור בתסקיר שירות המבחן לנוער, בדבר הפרעת האישיות הגבולית ממנה הוא סובל, היעדר הרשעות קודמות והבעת הצער והחרטה על מעשיו. ואולם, בית המשפט המחוזי גזר את דינו של המערער באופן מאוזן, תוך התייחסות למכלול השיקולים הרלוונטיים במקרה הקונקרטי. ברי כי לולא היות המערער קטין וקיומם של יתר שיקולים מקלים לעניין העונש, התוצאה הייתה חמורה יותר, באופן ממשי. לצערנו, אף יש צורך בהרתעה כללית כלפי קטינים בכל הקשור לביצוע עבירות אלימות קשות. בהינתן חומרת מעשיו של המערער ויתר השיקולים שפורטו לעיל, גזר הדין שהשית עליו בית משפט קמא הינו מאוזן וראוי ואין הצדקה להתערב בו. החברה חייבת לתת ביטוי לסלידה ממעשים אשר מקפחים חיי אדם.

הייתי מציע אפוא לחבריי לדחות את הערעור.

ש ו פ ט

השופט ד' מינץ:

אני מסכים.

ש ו פ ט

השופט ע' גרוסקופף:

אני מסכים.

ש ו פ ט

אשר על כן, הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט נ' הנדל.

ניתן היום, ה' באדר ב' התשע"ט (12.3.2019).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט
